

Vsestranska kulturna ustvarjalka Kristina Menih iz Izole je svojo bogato bero pravljic nedavno dopolnila z novo knjigo *Pravljčarija pod Triglavom*

Zbirateljica in pripovedovalka zgodb

Potem ko je vrsto let kot dopisnica iz Istre sodelovala z dnevnikom Večer, je pred približno desetimi leti zapustila novinarske vode in se posvetila "pisanju za dušo", kot sama pravi. Izolanka Kristina Menih je danes poznana pravljčarka, ki svojih zgodb ne le piše, ampak tudi pripoveduje. Prav tako strastno, kot ustvarja nove zgodbe za otroke in odrasle, pa tudi zbira življenjske zgodbe Izolanov in Koprčanov in s tem ohranja ustno dediščino Istre.

PETRA VIDRIH

Čeprav samo sebe raje kot "književnica in performerka", kot je njen uradni naziv, imenuje "pripovedovalka in zbiralka zgodb ter pisateljica", se nad statusom samostojne kulturne ustvarjalke niti najmanj ne pritožuje. "Resda je v naši državi od tega zelo težko živeti, a vendarle mi status že vsa ta leta omogoča dovolj svobode za ustvarjanje. In če je kaj pomembno, potem se mi zdi to, da v svojem delu uživaš," pravi **Kristina Menih**.

"Obožujem zgodbe, sploh osebnih zgodb starejših ljudi, ki odstirajo zgodovino naših krajev. Tudi sama se ponasam z zelo zgodnjim spominom. Spominjam se, denimo, kako sem kot dveletna deklica na izolskih ulicah srečala oslička, kako so bile tedaj oblečene mlekarice ... A to je moj spomin, nekemu drugemu so se ohranile druge podobe, zato je prav, da jih zberemo čimveč in tako poskušamo ustvariti čimbolj verodostojno sliko naše preteklosti. To so dragoceni spomini, ki pričajo o tem, kakšno je bilo nekoč življenje v naših krajih. To moramo ohraniti," je prepričana. "Zelo rada tudi pripovedujem različne istrske zgodbe, o ladji Rex, pa o Parenčani, o malvaziji in refošku ... Blizu so mi tudi starogrške legende, rada si tudi izmišljujem zgodbe za otroke. No, moje pravljice niso namenjene le otrokom, tudi odrasli jim radi prisluhnejo," nam zaupa Kristina. Njene pravljice so objavljene na Radiu Trst A, na Radiu Slovenija, v Planinskem vestniku, na dveh zgoščenkah in v knjigah.

Pionirka posebnih tehnik za sproščanje otrok

A preden jo je življenje poneslo v svet pravljic in zgodb, je naredilo še nekaj ovinkov. Že med študijem arheologije je Kristino zaneslo v

jena trata, pa Potovanje v tišino, ki prinaša učenje različnih sprostitvenih tehnik za otroke, ki jih lahko uporabljajo v šoli, v vrtcu ali doma. Knjiga Potovanje v tišino je izšla tudi v hrvaškem jeziku.

S Srebotovo sta naredili še korak dlje in se s knjigo Igrajmo se ekologijo dotaknili še ekološke vzgoje otrok. "Čeprav so me tedaj, v začetku devetdesetih, že vabili na različne šole, da bi vodila sprostitvene urice za otroke, lahko rečem, da sva bili z Renato vseeno prezgodnji za ta prostor. Šele v zadnjih letih se namreč odrasli zavedajo dejstva, da otroci pač potrebujejo sproščanje," pojasnjuje Kristina Menih.

Sledil je skok v novinarske vode, kjer je dobro desetletje za mariborski Večer delala kot poročevalka oziroma dopisnica iz Istre, nato pa jo je odneslo novim zgodbam naproti ...

Zbiralka življenjskih zgodb

Novo poglavje v življenju je začela s knjigo Koprčani (založba Mediteran), v kateri je zbrala življenjske zgodbe prebivalcev Kopra, sledile so istrske zgodbe Bela golobica in Rex (založba Libris), pa slikanica Skrivnostna bela golobica (založba Ajda). V samozaložbi je izdala dve zgoščenki s svojimi pravljčnimi zgodbami, Škratek Kvadrtek in Riba Raca Rak, konec leta 2016 pa je izšel tudi njen prvi roman za odrasle Lešnikova torta usodnih vezi, ki ga je izdala založba Meander. Roman temelji na resnični zgodbi, ki jo je Kristina spretno dopolnila z zgodbami izmišljenih junakov. "Vsakemu je dodelila drugačen značaj, kar se kaže tako v načinu, kako pripovedujejo o svojih čustvih ali presojo dogodka, kot v izbiri različne tipografije," lahko o knjigi preberemo na spletnem portalu dobreknjige.si.

"Vse zgodbe in pravljice, ki jih pišem, prežema veselje do življenja. Nekatere so začinjene s šaljivostjo, druge z nevsiljivim podukom, tretje pa z drugačnim, bolj odprtim pogledom na vidni in nevidni svet okoli nas."

svet modnega oblikovanja. Kar deset let je ustvarjala unikatna ženska oblačila, podpisala se je tudi pod uniforme za zaposlene v tedanjih Hotelih Bernardin.

Ko je postala mlada mamica, jo je povsem prevzela otroška tematika. S kolegico Renato Srebot, pedagoginjo, sta razvili metode sproščanja za zelo živahne otroke, in sicer s pomočjo meditacije in vizualizacije. Skupaj sta napisali kar nekaj priročnikov s praktičnimi napotki za boljše telesno in duševno počutje ter priročnikov o sprostitvenih tehnikah otrok, ki jih je izdal Zavod RS za šolstvo: domišljajska potovanja Na krilih domišljije, aktivne zgodbe Prebu-

Lansko šolsko leto je Kristina poprijela za nov izziv - vodenje študijskega krožka Izolski spomini, ki poteka pod okriljem Mestne knjižnice Izola. "Zbirali smo spomine na Izolo, kot je bila nekoč, letos pa nadaljujemo s popisom zanimivih stavb po Izoli. Kaj je stalo na mestu današnjega zdravstvenega doma, kaj je bilo v stavbi kulturnega doma in tako naprej. Zdi se mi vredno, da zapišemo te spomine in tako ohranimo zgodovino našega mesta tudi znanjem."

"Veliko več posluha za samostojne kulturne ustvarjalce imajo v Kopru, kjer lahko kandidiramo za občinska sredstva, v Izoli pa žal ne

Kristina Menih je ponosna na svojo novo zbirko pravljic *Pravljčarija pod Triglavom*, ki jo je izdala Planinska založba.

moremo," pravi Kristina, ki v sosednji občini zaključuje že tretji projekt, in sicer Koprške stavbe pripovedujemo, ki je zasnovan tako, da bodo stavbe pripovedovale zgodbe svojih lastnikov.

Pravljčarija pod Triglavom

Kristina že poldrugo leto uspešno sodeluje s Planinskim vestnikom, mesečnikom Planinske zveze Slovenije, ki velja za najstarejšo slovensko revijo, ki še izhaja. In to že polnih 123 let. "Tudi do tega sodelovanja je, tako kot tudi do ostalih korakov v mojem življenju, prišlo povsem spontano, ker smo se ob pravem času srečali pravi ljudje na pravem mestu," pojasni sogovornica. Ker so jim bile njene prisrčne, izvirne in poučne pravljice všeč, so ji predlagali, da bi jih Planinska založba izdala v knjigi. "In tako se je rodila *Pravljčarija pod Triglavom*, zbirka desetih pravljčnih zgodb iz planinskega sveta," je Kristina ponosna na svojo najnovejšo knjigo pravljic.

"V vseh svojih pripovedih se rada poigravam z izmišljenimi liki, ki se izrisujejo na krilih moje domišljije. Tokratne zgodbe družijo planinski svet zadnje doline pod Triglavom, kjer počitnikujeta gospodična in njena psička, pitbulka Dixie, ki jo družijo prijateljstvo in

vidnim in nevidnim svetom. Pitbulka s svojo prijaznostjo podira stereotipe o tej pasmi psov," pojasni. Knjigo je z ilustracijami obogatil Jernej Kovač Myint, portret resnične Dixie pa je prispevala akademska slikarka Biljana Unkovska. Kristina se je s knjigo poklonila svoji zvesti tovarišici Dixie. Med sprehodi z njo se je pogosto soočala z neodobranjem mimoidočih, češ - tako simpatična gospa, pa ima tako grozno nevarnega psa. "Ko je Dixie preminila, sem si obljubila, da bom napisala kakšno zgodbo o prijazni pitbulki in s tem vsaj malo omilila splošno neprijetnost te pasme," pojasnjuje. "Sicer pa vse zgodbe in pravljice, ki jih pišem, prežema veselje do življenja. Nekatere so začinjene s šaljivostjo, druge z nevsiljivim podukom, tretje pa z drugačnim, bolj odprtim pogledom na vidni in nevidni svet okoli nas," še pojasnjuje naša sogovornica, ki v sebi skriva še eno strast, in sicer ples, rada pa tudi kaj dobrega skuha, se odpravi v gore in kam odpotuje. "Najbolj od vsega pa imam rada dobre in plemenite ljudi," zaključuje. V novo leto stopa z željo, da bi izdala knjigo Izolani, v kateri bi objavila že zbrane življenjske zgodbe prebivalcev Izole. "Morda pa nam bosta Božiček ali dedek Mráz prinesla kakšnega sponzorja," se nadeja.